

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี กลุ่มมาตรฐานการบัญชี โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๕๘๘๖

ที่ กษ.๐๔๐๔/ว ๒๒

วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ระหว่างกัน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการกองกำกับ การสอบบัญชีสหกรณ์

ตามที่สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ได้รับหนังสือข้อหารือเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ระหว่างกัน ซึ่งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์เพื่อให้คำแนะนำสหกรณ์และให้สหกรณ์ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน นั้น

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ขอแจ้งเวียนวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ระหว่างกัน (เอกสารแนบ) เพื่อให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร และกองกำกับ การสอบบัญชีสหกรณ์ทราบ และแจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบและผู้สอบบัญชีสหกรณ์ทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการต่อไป

(นางสาวรัชณี วิชชุลดา)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

วิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ระหว่างกัน สำหรับสหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด

ตามที่สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้รับหนังสือขอหารือเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชีกรณีสหกรณ์รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้จากสหกรณ์อื่นอันสืบเนื่องจากสหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ได้ให้เงินกู้แก่สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด มีหลักประกันคือโฉนดที่ดินของลูกหนี้ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด ๒๐ ราย ซึ่งต่อมาสหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ได้ฟ้องร้องดำเนินคดีกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด เนื่องจากผิดนัดชำระหนี้ ภายหลังจากสหกรณ์ทั้งสองแห่งได้เจรจาตกลงโอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ระหว่างกัน สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด จึงได้ถอนฟ้อง ภายใต้อัตถกถงว่าหากสหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ดำเนินการฟ้องร้องเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้แล้วบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ได้เงินจำนวนเท่าใด สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด จะรับชำระหนี้ด้วยจำนวนเงินเท่าที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด มีภาระต้องชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด เงินส่วนที่เหลือจากการบังคับคดีจะส่งคืนให้กับสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด

สำหรับกรณีสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ ๒๐ ราย เป็นเงิน จำนวน ๒๐,๘๐๐,๑๕๐.๘๐ บาท ให้แก่สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ซึ่งต้องทำเป็นหนังสือโอนสิทธิเรียกร้อง โดยความยินยอมของทั้ง ๓ ฝ่าย คือสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด และลูกหนี้ของสหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด จึงจะมีผลสมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ วรรคหนึ่ง “การโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่งการโอนหนี้ที่ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้ แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ” สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ย่อมรับไปทั้งสิทธิจำนองและหลักประกันที่เกี่ยวพันกับสิทธิเรียกร้องดังกล่าวตามมาตรา ๓๐๕ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ วรรคหนึ่ง “เมื่อโอนสิทธิเรียกร้องไป สิทธิจำนอง จำนำ หรือหลักประกันทางธุรกิจ ที่มีอยู่เกี่ยวพันกับสิทธิเรียกร้องนั้นก็ดี สิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกันที่ไว้ไว้เพื่อสิทธิเรียกร้องนั้นก็ดี ย่อมตกไปได้แก่ผู้รับโอนด้วย” จากหลักกฎหมายดังกล่าว เมื่อการโอนสิทธิเรียกร้องได้กระทำเป็นหนังสือโดยความยินยอมของทั้ง ๓ ฝ่าย จึงมีผลสมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ วรรคหนึ่ง สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ย่อมรับไปทั้งสิทธิจำนองและหลักประกันที่เกี่ยวพันกับสิทธิเรียกร้องดังกล่าว ตามมาตรา ๓๐๕

ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ดำเนินการฟ้องดำเนินคดีกับลูกหนี้รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้ว ๑๐ ราย ณ สิ้นสุดวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว ได้นำเงินมาชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ๕ ราย เป็นเงิน จำนวน ๔๓,๐๐๐.๐๐ บาท นั้น วิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีให้สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด ปฏิบัติตาม “รายละเอียดประกอบการบันทึกบัญชีกรณีสหกรณ์โอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้ระหว่างกัน” ดังนี้

รายการ/เหตุการณ์	สหกรณ์ผู้โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์ผู้โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์ผู้โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์ผู้โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้	สหกรณ์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้
	หรือกรณีสหกรณ์ทั้งสองแห่งมีข้อตกลงระหว่างกันในการ เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคดีทั้งหมดจากสหกรณ์ เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด ให้โอนบัญชีเงินตราของจ่าย ดำเนินคดีไปยังบัญชีลูกหนี้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด	หรือกรณีสหกรณ์ทั้งสองแห่งมีข้อตกลงระหว่างกันในการ เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคดีทั้งหมดจากสหกรณ์ เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด ให้โอนบัญชีเงินตราของจ่าย ดำเนินคดีไปยังบัญชีลูกหนี้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด
๕. กรณีโอนสิทธิเรียกร้องลูกหนี้	เดบิต ลูกหนี้โอนสิทธิหนี้ไปค่าประกันไว้กับเจ้าหนี้ xxx เครดิต ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม... (ระบุประเภท)... xxx บันทึกการยกยอลูกหนี้ที่โอนสิทธิด้วยมูลค่าลูกหนี้คงเหลือ ณ วันที่สหกรณ์โอนสิทธิเรียกร้องลูกหนี้และเปิดเผย ข้อมูลเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้	สหกรณ์ไม่ต้องบันทึกบัญชีเกี่ยวกับลูกหนี้ แต่ให้สหกรณ์ จัดทำทะเบียนรายละเอียดลูกหนี้ที่รับโอนสิทธิเรียกร้องและ ให้เปิดเผยรายละเอียดข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ภายใต้หัวข้อลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้อง ในลูกหนี้เงินกู้สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด
๖. สหกรณ์ผู้ให้กู้ฟ้องลูกหนี้รับโอนสิทธิและ ศาลประทับฟ้องเรียบร้อยแล้ว อนึ่ง หากมีค่าใช้จ่าย ในการดำเนินคดีความเกิดขึ้นให้บันทึกเช่นเดียวกับข้อ ๒	ไม่ต้องบันทึกบัญชีแต่อย่างใด	เดบิต ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดีสหกรณ์- เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด xxx เครดิต ลูกหนี้เงินให้กู้สหกรณ์- เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด xxx
๗. กรณีศาลพิพากษาเรียบร้อยแล้ว	บันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายตามยอดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง ในการดำเนินคดีตามสหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด เรียกเก็บ	เดบิต ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสหกรณ์- เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด xxx เครดิต ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดีสหกรณ์- เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด xxx และ เดบิต ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี xxx เครดิต เงินตราจ่ายดำเนินคดี xxx

รายการ/เหตุการณ์	สหกรณ์ผู้โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด/ผู้กู้)	สหกรณ์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด/ผู้กู้)
		<p>หรือกรณีสหกรณ์ทั้งสองแห่งมีข้อตกลงระหว่างกันในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคดีทั้งหมดจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนลุ่มน้ำโขง จำกัด ให้โอนบัญชีเงินที่ตรงจ่ายดำเนินคดีไปยังบัญชีลูกหนี้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนลุ่มน้ำโขง จำกัด</p> <p>พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคำสั่งศาลไว้ในทะเบียนยอยลูกหนี้รับโอนสิทธิรายตัวและให้เปิดเผยรายละเอียดข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินภายใต้หัวข้อลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเกี่ยวกับคำพิพากษาของศาล</p>
๘. การรับชำระหนี้จากลูกหนี้โอนสิทธิ	<p>เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินจากสหกรณ์ผู้ให้กู้ พร้อมทั้งบันทึกการรับชำระหนี้จากลูกหนี้เงินให้กู้โอนสิทธิรายดังกล่าว</p> <p>ในทะเบียนยอยลูกหนี้เงินให้กู้บันทึกบัญชี โดยเดบิต เจ้าหนี้เงินกู้สหกรณ์การเกษตร-สุโขทัย จำกัด xxx</p> <p>เครดิต ลูกหนี้โอนสิทธิที่นำไปชำระหนี้ไว้กับเจ้าหนี้ xxx</p>	<p>สหกรณ์ออกใบเสร็จรับเงินเท่าจำนวนเงิน ที่ได้รับในนามของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด พร้อมทั้งระบุว่าเป็นการรับเงินตามสิทธิเรียกร้องของผู้ใด และบันทึกการรับชำระหนี้ในทะเบียนยอยลูกหนี้รับโอนสิทธิเดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) xxx</p> <p>เครดิต ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสหกรณ์-เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด xxx</p> <p>อนึ่ง ระหว่างที่รับชำระหนี้หากมีลูกหนี้รับโอนสิทธิรายใดที่ชำระหนี้ครบถ้วนแล้วให้สหกรณ์ดำเนินการถอนจำนวนที่คืนคืนแก่ลูกหนี้รับโอนสิทธิพร้อมทั้งแจ้งให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด ทราบด้วย</p>

รายการ/เหตุการณ์	สหกรณ์ผู้โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด/ผู้กู้)	สหกรณ์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ (สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด/ผู้ให้กู้)
๙. สหกรณ์ผู้ให้กู้ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนจากสหกรณ์ผู้กู้	<p>กรณีลูกหนี้โอนสิทธิที่นำไปค้ำประกันไว้กับเจ้าหนี้รายใดที่ยังมีมูลหนี้เหลือให้สหกรณ์เรียกร้องสิทธิตามมูลหนี้นั้นพร้อมทั้งบันทึกบัญชี โดย</p> <p>เดบิต ลูกหนี้ตามคำพิพากษา xxx</p> <p>เครดิต ลูกหนี้โอนสิทธิที่นำไปค้ำประกันไว้กับเจ้าหนี้ xxx</p> <p>และเมื่อได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้</p> <p>เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ตามแต่กรณี) xxx</p> <p>เครดิต ลูกหนี้ตามคำพิพากษา xxx</p> <p>อนึ่ง เมื่อลูกหนี้ชำระหนี้เสร็จสิ้นให้สหกรณ์ดำเนินการ</p> <p>1. ถัดออกจำนวนที่คืนคืนแก่ลูกหนี้ต่อไป</p>	<p>ไม่ต้องบันทึกบัญชีแต่ให้แจ้งรายละเอียดลูกหนี้รับโอนสิทธิทุกรายแก่สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด</p>

การแสดงรายการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด
งบกำไรขาดทุน (บางส่วน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๙๙

รายละเอียดประกอบงบการเงิน.....
รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

	ปี ๒๕๙๙	
	บาท	%
.....
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี
.....

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน (บางส่วน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๙๙

๕. เงินให้กู้ยืม - สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี ๒๕๙๙	
	บาท	
	ระยะสั้น	ระยะยาว
.....
ลูกหนี้โอนสิทธิที่นำไปค้ำประกันไว้กับเจ้าหนี้	๒๐,๘๐๐,๑๕๐.๘๐	๐.๐๐
.....

สหกรณ์ได้โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้ให้แก่สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด ตามสัญญา
การโอนสิทธิเรียกร้องลงวันที่..... ๒๐ ราย เป็นเงิน จำนวน ๒๐,๘๐๐,๑๕๐.๘๐ บาท ณ วันสิ้นปีบัญชี
๓๑ มีนาคม ๒๕๙๙ สหกรณ์มีลูกหนี้โอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ให้สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด
คงเหลือ.....ราย เป็นเงิน จำนวน.....บาท

การแสดงรายการของสหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด

สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด
งบกำไรขาดทุน (บางส่วน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

รายละเอียดประกอบงบการเงิน.....

รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ

ปี ๒๕๖๖

บาท

%

หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ

.....

.....

.....

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

สหกรณ์การเกษตรสุโขทัย จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (บางส่วน)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

๕. เงินให้กู้ยืม - สุทธิ ประกอบด้วย

ปี ๒๕๖๖

บาท

ระยะสั้น

ระยะยาว

เงินให้กู้แก่สหกรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

ลูกหนี้เงินกู้อื่นอันมีมูลหนี้ที่เกิดจากการให้เงินกู้

.....

.....

ลูกหนี้ระหว่างดำเนินงาน

.....

.....

หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ/ค่าเผื่อลูกหนี้คลาดเคลื่อน

.....

.....

ลูกหนี้ระหว่างดำเนินงาน - สุทธิ

.....

.....

ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

.....

.....

หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ/ค่าเผื่อลูกหนี้คลาดเคลื่อน

.....

.....

ลูกหนี้ตามคำพิพากษา - สุทธิ

.....

.....

- เงินให้กู้แก่สหกรณ์ข้างต้น มีเงินให้กู้ที่สหกรณ์ได้รับโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ของลูกหนี้จากสหกรณ์
เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด ตามสัญญาการโอนสิทธิเรียกร้องลงวันที่..... ๒๐ ราย เป็นเงิน
จำนวน ๒๐,๘๐๐,๑๕๐.๘๐ บาท ณ วันสิ้นปีบัญชี ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ สหกรณ์มีลูกหนี้รับโอนสิทธิเรียกร้อง
ในมูลหนี้จากสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด คงเหลือ.....ราย เป็นเงิน จำนวน.....บาท

- ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดีข้างต้น แยกเป็นลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดีเงินให้กู้ยืม... จำนวน.....ราย
เป็นเงิน จำนวน.....บาท และลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดีสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด
จำนวน.....ราย เป็นเงิน จำนวน.....บาท

- ลูกหนี้ตามคำพิพากษาข้างต้น แยกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาเงินให้กู้ยืม...จำนวน.....ราย
เป็นเงิน จำนวน.....บาท และลูกหนี้ตามคำพิพากษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสุข จำกัด
จำนวน.....ราย เป็นเงิน จำนวน.....บาท ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

๑. ตามคำพิพากษาคดีแดงที่.....ลงวันที่..... มีลูกหนี้ตามคำพิพากษาจำนวน.....ราย
เป็นเงิน จำนวน.....บาท

๒. ตามคำพิพากษาคดีแดงที่.....ลงวันที่..... มีลูกหนี้ตามคำพิพากษาจำนวน.....ราย
เป็นเงิน จำนวน.....บาท